

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 147/2011-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. Š..., t. č. vo väzbe, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sťažnosťou Okresnej prokuratúry Humenné č. k. 1 Pv 258/10-88 z 24. novembra 2010 proti uzneseniu Okresného súdu Humenné sp. zn. 1 T 146/2010 z 24. novembra 2010 a postupom, ktorý predchádzal jej podaniu, ako aj postupom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Tos 22/10 a jeho uznesením zo 6. decembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Š. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2010 doručená sťažnosť M. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie:

1. základného práva zaručujúceho nemožnosť pozbavenia osobnej slobody inak ako zákonným spôsobom a zo zákonných dôvodov podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva byť vzatý do väzby iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva na urýchlené preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody zaručeného v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) sťažnosťou Okresnej prokuratúry Humenné (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pv 258/10-88 z 24. novembra 2010 (ďalej aj „sťažnosť okresnej prokuratúry z 24. novembra 2010“) proti uzneseniu Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 146/2010 z 24. novembra 2010 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu z 24. novembra 2010“), ktorým bol sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu, a postupom, ktorý predchádzal jej podaniu;

2. základného práva zaručujúceho nemožnosť pozbavenia osobnej slobody inak ako zákonným spôsobom a zo zákonných dôvodov zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy, základného práva byť vzatý do väzby iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva na urýchlené preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom sp. zn. 6 Tos 22/10 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby a jeho uznesením zo 6. decembra 2010, ktorým bolo zrušené uznesenie okresného súdu z 24. novembra 2010, ktorým bol sťažovateľ okrem iného prepustený z väzby na slobodu, a

3. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažnosťou okresnej prokuratúry z 24. novembra 2010 podanou proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 146/2010 z 24. novembra 2010, ktorým bol sťažovateľ okrem iného prepustený z väzby na slobodu, a uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tos 22/10 zo 6. decembra 2010.

Z obsahu sťažnosti, k nej pripojených príloh, ako aj z vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu vyplynulo, že sťažovateľ bol uznesením sudcu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 21/2010 z 18. mája 2010 vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Žiadosťou o prepustenie z väzby z 28. septembra 2010 predloženou okresnej prokuratúre 30. septembra 2010 požadoval, aby bol prepustený z väzby z dôvodu, pretože už pominuli dôvody trvania jeho väzby. Súčasťou tejto žiadosti bola aj ponuka

nahradenia väzby dohl'adom probačného a mediačného úradníka, ako aj písomný sľub ako náhrada za väzbu. Okresný súd žiadosti o prepustenie z väzby uznesením z 24. novembra 2010 vyhovel a uložil sťažovateľovi ako náhradu za väzbu dohl'ad probačného a mediačného úradníka.

So závermi prijatými okresným súdom nesúhlasil prokurátor okresnej prokuratúry, a preto podal proti jeho uzneseniu z 24. novembra 2010 sťažnosť, v ktorej dôvodil tým, že nahradenie väzby dohl'adom probačného a mediačného úradníka pri súčasnom uložení konkrétnych povinností a obmedzení nepovažuje za dostatočné, a to vzhľadom na okolnosti prípadu, osobu sťažovateľa a charakter trestnej činnosti. Okresná prokuratúra uviedla, že sťažovateľ sa minimálne v troch prípadoch dopustil prečinu krádeže vlámaním, a preto podľa jej názoru trvá u neho dôvodná obava v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, že bude pokračovať v tejto trestnej činnosti. O sťažnosti prokurátora proti uvedenému uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd tak, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušil [§ 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku] a podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ho ponechal vo väzbe. Vo zvyšných dvoch výrokoch krajský súd vyslovil, že neprijíma písomný sľub sťažovateľa a neprijíma ani jeho návrh na nahradenie väzby dohl'adom probačného a mediačného úradníka.

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na to, že:

- Okresná prokuratúra v sťažnosti podanej proti prepúšťajúcemu uzneseniu okresného súdu z 24. novembra 2010 nesprávne uviedla, že po jeho vzatí do väzby vyšlo najavo, že sa dopustil najmenej troch krádeží vlámaním, pričom z obžaloby okresnej prokuratúry podanej v tejto trestnej veci je nepochybné, že po vzatí do väzby bol obvinený len z jedného skutku krádeže vlámaním. Takýmto klamlivým odôvodnením uviedla okresná prokuratúra krajský súd do „*podstatného omylu*“, ktorý aj v dôsledku uvedeného následne zrušil uznesenie okresného súdu z 24. novembra 2010, ktorým bolo okrem iného rozhodnuté o jeho prepustení z väzby na slobodu.

- Krajský súd vo svojom uznesení zo 6. decembra 2010, ktoré prijal na neverejnom zasadnutí bez jeho vypočutia (hoci o to písomne žiadal), nevzal do úvahy dôvody, ktoré uviedol vo svojej žiadosti o prepustenie z väzby, kde poukázal aj na nález ústavného súdu

sp. zn. III. ÚS 38/01 z 11. októbra 2001. Taktiež mal výhrady proti krajskému súdu, že od podania jeho žiadosti o prepustenie z väzby do jeho rozhodnutia o nej uplynulo 68 dní.

- Označenými postupmi a rozhodnutiami (resp. sťažnosťou) okresnej prokuratúry a krajského súdu došlo podľa názoru sťažovateľa aj k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru „*postupom Krajského súdu v Prešove právoplatné uzn. zo dňa 6. 12. 2010 sp. zn. 6 Tos 22/10-562 a postupom Okresnej prokuratúry v Humennom č. k. 1 Pv 258/10-88 zo dňa 21. 11. 2010*“ a aby, „*prepustil sťažovateľa z väzby a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €*“. Zároveň požiadal o ustanovenie advokáta na svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie sťažovateľových práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s rozhodovaním

o jeho žiadosti o prepustenie z väzby postupom okresnej prokuratúry a jej sťažnosťou č. k. 1 Pv 258/10-88 z 24. novembra 2010 proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 146/2010 z 24. novembra 2010 a tiež postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tos 22/10 a jeho uznesením zo 6. decembra 2010.

1. Vo vzťahu k tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojich v sťažnosti označených práv v dôsledku podania sťažnosti z 24. novembra 2010 okresnou prokuratúrou a postupom, ktorý predchádzal jej podaniu, proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 146/2010 z 24. novembra 2010, ktorým bolo rozhodnuté o jeho prepustení z väzby na slobodu, ústavný súd poukazuje na to, že z obsahu predloženého súdneho spisu okresného súdu vyplýva, že predmetná sťažnosť bola 3. decembra 2010 doručená sťažovateľovi a 2. decembra 2010 jeho obhajcovi. Obaja mali možnosť vyjadriť sa k namietanej skutočnosti, teda že nie je pravdivé tvrdenie, že po vzatí sťažovateľa do väzby vyšlo najavo, „že sa dopustil najmenej troch krádeží vlámaním“, ale ako sa sťažovateľ dozvedel z podanej obžaloby (ktorá mu bola doručená 22. novembra 2010), „bol obvinený len z jedného skutku krádeže vlámaním pod bodom č. 4 obžaloby“. Sťažovateľ ani jeho obhajca sa však k sťažnosti prokurátora nevyjadrili a proti v nej obsiahnutému tvrdeniu nič nenamietali.

V tejto súvislosti je potrebné zaoberať sa odôvodnením sťažnosti okresnej prokuratúry, podľa ktorej nahradenie prepustenia sťažovateľa z väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nie je namieste, pretože sa opakovane dopúšťa trestnej činnosti, pre ktorú je trestne stíhaný, keďže po jeho vzatí do väzby vyšlo v priebehu vyšetrovania najavo, že sa dopustil aj ďalších najmenej troch krádeží vlámaním. Uvedeným odôvodnením okresný prokurátor poukázal na to, že sťažovateľ bol vzatý do väzby 18. mája 2010 za prečin krádeže vlámaním do budovy spoločnosti COOP Jednota Humenné a neskôr vykonaným dokazovaním v priebehu prípravného konania bolo dodatočne zistené, že sťažovateľ sa dopustil ďalších krádeží vlámaním (do budovy Obecného úradu v obci V., do predajne potravín P. v obci K.) tak, ako sa mu to napokon aj v obžalobe kladie za vinu. Krajský súd pri rozhodovaní o sťažnosti okresnej prokuratúry svoje rozhodnutie nezaložil

izolovane len na tejto jedinej skutočnosti, ale v súhrne viacerých, ktoré vytvárali v čase rozhodovania materiálny predpoklad na ponechanie sťažovateľa vo väzbe.

Napokon treba uviesť, že o väzbe sťažovateľa, t. j. o jeho žiadosti o prepustenie z väzby a následnej sťažnosti prokurátora proti uzneseniu okresného súdu, rozhodovali výlučne všeobecné sudy, a to v súlade s ustanoveniami príslušného procesno-právneho predpisu, ktorým je v tomto prípade Trestný poriadok. O osobnej slobode sťažovateľa v žiadnom prípade nerozhodovala okresná prokuratúra. Vzhľadom na to samotným využitím opravného prostriedku proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o väzbe, ktorý má k dispozícii okresná prokuratúra, nemôže dôjsť k namietanému porušeniu práv, pretože v konečnom dôsledku o tomto opravnom prostriedku rozhoduje súd druhej inštancie. Medzi postupom okresnej prokuratúry, resp. jej namietanou sťažnosťou z 24. novembra 2010, a právami, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, preto neexistuje žiadna vzájomná príčinná súvislosť. Je preto evidentné, že tento orgán činný v trestnom konaní, ktorý sa nepodieľal na rozhodovaní o väzbe, sa v danej veci nemohol podaním sťažnosti z 24. novembra 2010 a postupom, ktorý predchádzal jej podaniu, dopustiť ani namietaného porušenia v sťažnosti označených práv. Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pri jej predbežnom prerokovaní pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

2. Sťažovateľ taktiež namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tos 22/10 zo 6. decembra 2010, ako aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom krajského súdu, ktorý predchádzal vydaniu označeného uznesenia.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tos 22/10 zo 6. decembra 2010, ktorým okrem iného zrušil uznesenie okresného súdu z 24. novembra 2010 o prepustení sťažovateľa z väzby na slobodu, sťažovateľ namieta predovšetkým, že krajský súd *„nevzal do úvahy dôvody, ktoré... uviedol vo svojej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu..., kde... poukázal na nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 38/01 z 11. 10. 2001 a ďalšie rozhodnutia rozhodujúce pre*

d'alšie trvanie väzby“. Taktiež poukázal na to, že pred rozhodnutím krajského súdu nebol „vypočutý v konaní o sťažnosti Okr. prokurátora... i keď... o to písomne požiadal, kde bol okr. prokurátor zvýhodnený i tým, že uviedol nepravdivé skutočnosti“.

Ústavný súd sa oboznámil aj so žiadosťou sťažovateľa o prepustenie z väzby, v ktorej opísal skutkový stav, citoval príslušné ustanovenia Trestného poriadku (§ 2 ods. 10, § 76 ods. 1, § 79 ods. 1, 2 a 3), ako aj na vec sa vzťahujúcu judikatúru všeobecných súdov k citovaným ustanoveniam. Ďalej uviedol, že žalovaných skutkov sa nedopustil a že pominuli dôvody jeho ďalšej väzby.

Ústavný súd zastáva názor, že námietky vznesené sťažovateľom nemožno považovať za dôvodné. Krajský súd v napadnutom uznesení dostatočným spôsobom objasnil, prečo zrušil sťažnosťou prokurátora napadnuté uznesenie okresného súdu z 24. novembra 2010, keď v jeho odôvodnení uviedol:

„Je zrejmé, že okresný súd nerozhodol o všetkých návrhoch obžalovaného, opomenul rozhodnúť o ponúknutom písomnom sľube obžalovaného, aj keď v dôvodoch napadnutého uznesenia je konštatované, že písomný sľub obžalovaného a nahradenie väzby dohľadom probačného a mediáčného úradníka je dostatočným opatrením na zabezpečenie jeho osoby pre účely trestného stíhania a na zabránenie jeho ďalšej protiprávnej činnosti.

Uvedené pochybenie mohol sťažnostný súd napraviť iba tak, že zruší napadnuté uznesenie v celom rozsahu a sám vo veci rozhodnúť, keďže lehota väzby pre prípravné konanie v trvaní 7 mesiacov uplynie dňa 14. 12. 2010. Pritom obžaloba bola podaná tak, že bola zachovaná lehota 20 pracovných dní pred uplynutím lehoty väzby pre prípravné konanie. Prvostupňový súd zachoval aj lehotu 5 pracovných dní, pretože spis so sťažnosťou predložil nadriadenému súdu 1. 12. 2010. Tým boli dodržané lehoty uvedené v ustanoveniach § 76 ods. 2, 3, 5 Tr. por.

Obžalovaný spáchanie trestnej činnosti spochybňuje. Stravné lístky neodcudzil, tieto mu predala neznáma osoba. Osobné motorové vozidlo zakúpil z peňazí svojich, ako aj brata, a preto si nie je vedomý, že by si úmyselne nesplnil oznamovaciu povinnosť a ak, tak iba z nevedomosti. Priznal iba vlámanie do budovy Obecného úradu vo V., ostatné vlámání kladenému za vinu poprel. Obž. M. A. spáchanie dvoch skutkov poprel, obhajuje

sa tým, že časť stravných lístkov našiel a ostatné mal obž. M. Š., ktorý si ich lacno kúpil a za ne po dedinách kupovali cigarety. Svedok P. M. potvrdil, že osobné motorové vozidlo C. predal jeho brat P. obž. M. Š. a svedok P. M. zas uviedol, že toto vozidlo predal obž. M. Š. jeho brat P. Poškodení vo výpovediach v zhode s ohliadkami miesta činu, fotodokumentáciou a znaleckým dokazovaním potvrdili vlámanie sa do ich objektov a spôsobenia škody krádežou a poškodením zariadenia.

Obž. M. Š. bol v minulosti viackrát riešený za majetkovú trestnú činnosť. Hoci odsúdenia má zahladené a nie je možné k nim prihliadať, faktom však zostáva, že tento obžalovaný má sklony k páchaniu tohto druhu trestnej činnosti, čo sa nezahladzuje a je preto možné k tomu prihliadať.

Uvedené skutočnosti nateraz nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie a pre ktoré bola podaná obžaloba, boli spáchané, tieto majú znaky trestných činov a sú dôvody na podozrenie, že tieto skutky mohol spáchať aj obžalovaný M. Š. Z toho, ako aj z doterajšieho života obžalovaného vyplýva dôvodná obava, že ak by bol obžalovaný prepustený z väzby na slobodu, tento by mohol pokračovať v trestnej činnosti. Tým je aj v súčasnosti na strane obž. M. Š. daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Doposiaľ zaobstarané dôkazy nepreukazujú iný dôvod väzby, než pre aký je obžalovaný M. Š. nateraz vo väzbe. Povaha posudzovanej trestnej činnosti, ako aj osoba obž. M. Š., pri existencii dôvodov väzby nateraz vylučujú nahradenie väzby písomným sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka. V tomto smere sa sťažnostný senát nemohol stotožniť s názorom súdu I. stupňa.

Z hora uvedených dôvodov sťažnostný senát podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu. Následne sám a to vzhľadom pre uplynutie celkovej lehoty väzby pre prípravné konanie dňa 14. 12. 2010 rozhodol o zamietnutí žiadosti obž. M. Š. o prepustenie z väzby na slobodu s tým, že tohto naďalej ponecháva vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., a preto väzba u obžalovaného trvá aj v konaní pred súdom. Zároveň pre nedostatočnosť písomného sľubu a probačného a mediačného dohľadu nad obžalovaným neprijal sťažnostný senát tieto ponuky zo strany obžalovaného ako náhradu za väzbu.“

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia presvedčil, že krajský súd sa námietkami a argumentáciou sťažovateľa v sťažnosti zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky relevantné okolnosti daného prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec rozhodujúci význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto nie je opodstatnené, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia krajského súdu zo 6. decembra 2010, ktoré sú náležite odôvodnené a ako také aj ústavne udržateľné.

Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti taktiež poukázal na to, že v konaní o rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby nebol krajským súdom osobne vypočutý, hoci o to písomne žiadal (avšak bez akéhokoľvek odôvodnenia, pozn.), a prokurátor okresnej prokuratúry bol podľa neho vo výhode, keďže v odôvodnení poukázal na nepravdivé skutočnosti, ktoré uviedli krajský súd do „*podstatného omylu*“. Z uvedeného vyvodzuje, že v jeho prípade došlo k porušeniu zásady rovnosti zbraní.

V súvislosti s otázkou kvality preskúmania zákonnosti pozbavenia osobnej slobody judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) uvádza, že aj v konaní o preskúmanie zákonnosti väzby, teda v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru sa musia poskytovať určité základné procesné záruky (De Wilde a i. c. Belgicko z roku 1971), ktoré však nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 ods. 1 dohovoru v prípade

rozhodovania vo veci samej, t. j. o oprávnenosti trestného obvinenia (Winterwerp c. Holandsko z roku 1979). V každom prípade však musí byť zaručená minimálne kontradiktórnosť konania a „rovnosť zbraní“.

Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ v prípade konania o preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody na strane väzobne stíhanej osoby je, aby takáto osoba mala možnosť predložiť argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe, ako aj možnosť reagovať na „protiargumenty“ zástupcu štátu – prokurátora. Podľa názoru ústavného súdu nevyhnutnosť osobnej prítomnosti obvineného pred súdom v takomto konaní treba posudzovať vždy individuálne podľa okolností konkrétneho prípadu (obdobne pozri III. ÚS 345/06).

Ako už bolo uvedené, na verejnom zasadnutí okresného súdu uskutočnenom 24. novembra 2010, na ktorom bolo rozhodnuté okrem iného aj o prepustení sťažovateľa z väzby, bol prítomný aj sťažovateľ. Na tomto verejnom zasadnutí sa sťažovateľ vyjadril osobne, ale hlavne prostredníctvom svojho právneho zástupcu k svojej žiadosti o prepustenie z väzby tvrdiac, že dôvody väzby u neho pominuli. Zároveň požiadal o nahradenie väzby dohľadom mediačného a probačného úradníka s tým, že povedie riadny život, nedopustí sa trestnej činnosti a je ochotný podriaďiť sa súdom uloženým obmedzeniam. Žiadosti o prepustenie z väzby navrhol vyhovieť aj z toho dôvodu, že z obžaloby okresnej prokuratúry došlo k vypusteniu skutku kvalifikovaného ako prečin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona. Proti rozhodnutiu okresného súdu, ktorým bol sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu, podal prokurátor okresnej prokuratúry do zápisnice sťažnosť, pričom následné písomné odôvodnenie jeho sťažnosti bolo sťažovateľovi doručené 3. decembra 2010 a jeho obhajcovi 2. decembra 2010. Následne, teda potom, ako sa sťažovateľ mal možnosť oboznámiť s argumentáciou prokurátora a reagovať na ňu (pričom nemožno nespomenúť, že tak neurobil), krajský súd na neverejnom zasadnutí (bez prítomnosti prokurátora a sťažovateľa) rozhodol o podanej sťažnosti prokurátora proti uzneseniu okresného súdu z 24. novembra 2010.

Sťažovateľ, ako už bolo spomenuté, sa osobne aj so svojím obhajcom na okresnom súde zúčastnili verejného zasadnutia, predmetom ktorého bolo aj preskúmanie zákonnosti pozbavenia jeho osobnej slobody a bolo mu počas neho umožnené predniesť svoje argumenty. Účel základného práva podľa čl. 17 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru bol v prvostupňovom konaní takto naplnený a z tohto pohľadu postup krajského súdu rozhodujúceho o sťažnosti okresného prokurátora proti prepúšťaciemu rozhodnutiu okresného súdu na neverejnom zasadnutí nemohol mať dopad na garancie obsiahnuté v uvedených článkoch ústavy a dohovoru. Vzhľadom na uvedené okolnosti nebol krajský súd povinný nariadiť vo veci verejné zasadnutie, keďže rovnosť zbraní bola zabezpečená tým, že sťažovateľovi nebola upretá možnosť sa k veci vyjadriť.

O sťažnosti prokurátora podanej proti uzneseniu okresného súdu z 24. novembra 2010 rozhodol krajský súd na neverejnom zasadnutí 6. decembra 2010 tak, že zrušil uznesenie okresného súdu z 24. novembra 2010, žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietol a ponechal ho naďalej vo väzbe. Zároveň neprijal písomný sľub sťažovateľa ako náhradu za väzbu ani návrh na nahradenie väzby dohľadom mediačného a probačného úradníka.

Ústavný súd už vo svojej judikatúre vyslovil, že v trestnom konaní má konajúci súd povinnosť zabezpečiť jeho účastníkom súdnu ochranu v rozsahu a za podmienok ústavne interpretovaného a aplikovaného zákona spôsobom rešpektujúcim ich základné práva garantované predovšetkým čl. 17 a čl. 46 až čl. 50 ústavy.

V prípade kolízie práv (ako sú právo obvineného opakovane v krátkych intervaloch iniciovať konanie o preskúmanie zákonnosti väzby podaním žiadosti o prepustenie z väzby obsahujúce garanciu kontradiktórnosti konania, rovnosti zbraní a tiež garanciu urýchleného rozhodnutia o zákonnosti pozbavenia osobnej slobody a tiež napríklad právo obvineného na konanie vo veci trestného obvinenia bez zbytočných priet'ahov) musí konajúci súd dbať o udržanie ich spravodlivej rovnováhy.

Vychádzajúc z uvedeného nemožno preto každé jednotlivé konanie o preskúmaní zákonnosti väzby bez osobnej účasti obvineného kvalifikovať ako porušenie jeho základných práv a slobôd (III. ÚS 34/07).

Ani z judikatúry ESLP nevyplýva, že v konaní o väzbe musí byť sťažovateľ osobne vypočutý na oboch stupňoch konania. Rešpektovanie práv podľa čl. 17 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru vyžaduje, aby v priebehu väzby obvineného bola procesná záruka spočívajúca v jeho možnosti byť osobne prítomný v konaní pred súdom a osobne sa k veci vyjadriť rešpektovaná v rámci periodickej súdnej kontroly väzby (v rámci konaní spadajúcich pod režim čl. 5 ods. 4 dohovoru) v primeraných (t. j. v relatívne krátkych) časových intervaloch. Osobná prítomnosť obvineného v konaní pred súdom je nevyhnutná vždy, keď to vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu vyžaduje povaha skutočností (tvrdení a skutkových okolností), ktoré majú byť predmetom posúdenia súdom, alebo ak vzhľadom na procesnú situáciu a povahu prejednávanych skutočností je zabezpečenie osobnej prítomnosti obvineného nevyhnutným predpokladom rešpektovania kontradiktórnosti konania a princípu „rovnosti zbraní“ (napr. III. ÚS 34/07, III. ÚS 226/07).

Nevyhnutnosť osobnej prítomnosti obvineného pred súdom v takomto konaní treba posudzovať vždy individuálne, podľa okolností konkrétneho prípadu. Čisto písomné konanie o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe pred súdom druhého stupňa môže byť v súlade s čl. 17 ods. 2 ústavy, ako aj s čl. 5 ods. 4 dohovoru, ak ani prokurátor nebol na zasadnutí súdu prítomný (napr. III. ÚS 345/06, III. ÚS 67/08, III. ÚS 68/08).

Trestný poriadok výslovne ukladá povinnosť konať na verejnom zasadnutí len o sťažnosti proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby (§ 192 ods. 3 Trestného poriadku). V iných prípadoch môže požiadavka osobného vypočutia obvineného v konaní o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe vyplývať z konkrétnych okolností prípadu, najmä ak sťažovateľ uvádza nové skutočnosti významné pre posúdenie dôvodov väzby alebo ak došlo k zmene dôkaznej situácie. Pokiaľ konanie na prvom stupni vyhovuje požiadavke kontradiktórnosti, podľa názoru ústavného súdu nebolo za daných podmienok povinnosťou

krajského súdu rozhodovať o sťažnosti prokurátora na verejnom zasadnutí po vypočutí sťažovateľa.

Na tomto skutkovom základe ústavný súd dospel k záveru, že vzhľadom na konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä to, že okresný súd rozhodol o žiadosti sťažovateľa po jeho výsluchu, že išlo o sťažnostné konanie, ako aj na samotný obsah žiadosti sťažovateľa o vypočutie pred krajským súdom, v ktorej sa obmedzil iba na požiadavku o osobné vypočutie) postup krajského súdu pri rozhodovaní o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu okresného súdu nesignalizuje možnosť porušenia v sťažnosti označených základných práv alebo slobôd zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom. Konkrétne okolnosti daného prípadu totiž podľa názoru ústavného súdu nevyvolávali potrebu rozhodnúť o sťažnosti prokurátora na verejnom zasadnutí, a preto postup, ktorý v danom prípade krajský súd zvolil pri rozhodovaní, je podľa názoru ústavného súdu zlučiteľný s požiadavkami vyplývajúcimi z označených článkov ústavy a dohovoru, čo je dôvodom na odmietnutie sťažnosti v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. V súvislosti namietaným porušením v sťažnosti označených práv, pokiaľ ide o porušenie povinnosti urýchlene rozhodovať o väzbe, ústavný súd poukazuje na judikatúru ESĽP, z ktorej vyplýva, že väzba má mať striktné obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „speedily“ a francúzsky výraz „a bref délai“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie, bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Bezichieri z roku 1989, A-164, § 21, Neumeister z roku 1968, A-8, § 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, § 55).

Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné

(Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. novembra 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. decembra 2000, § 33 – § 36).

Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou (v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru) uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03).

Ústavný súd si z dôvodu potreby preskúmania postupu okresnej prokuratúry a krajského súdu z hľadiska možného porušenia základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru vyžiadal na danú vec sa vzťahujúci spis okresného súdu. Z jeho obsahu vyplýva, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola okresnej prokuratúre doručená 30. septembra 2010, ktorá už 8. októbra 2010 faxovou správou (doplnenou poštou podaním doručeným okresnému súdu 11. októbra 2010) predložila okresnému súdu žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby spolu s oznámením o nevyhovení. Okresný súd na verejnom zasadnutí uskutočnenom 24. novembra 2010 prepustil sťažovateľa z väzby na slobodu a proti jeho uzneseniu podal prokurátor okresnej prokuratúry do zápisnice sťažnosť, ktorú odôvodnil podaním doručeným okresnému súdu 26. novembra 2010. Písomné odôvodnenie sťažnosti bolo sťažovateľovi doručené 3. decembra 2010 a jeho obhajcovi 2. decembra 2010. Spis bol 1. decembra 2010 predložený krajskému súdu, ktorý na neverejnom zasadnutí uskutočnenom 6. decembra 2010 zrušil sťažnosťou prokurátora napadnuté uznesenie okresného súdu. Spis bol 14. decembra 2010 vrátený okresnému súdu, ktorý dal obratom pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu sťažovateľovi a jeho obhajcovi (obom bolo uznesenie krajského súdu doručené 15. decembra 2010).

Z tohto prehľadu procesných úkonov okresnej prokuratúry a krajského súdu v trestnej veci sťažovateľa vyplýva, že doba trvania konania na okresnej prokuratúre od predloženia žiadosti sťažovateľa o jeho prepustenie z väzby do jej predloženia okresnému súdu bola 8 dní. Doba konania na krajskom súde od predloženia spisu na rozhodnutie o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu okresného súdu z 24. novembra 2010 do vrátenia spisu okresnému súdu bola 12 dní. Pritom nemožno pričítať na ťarchu okresnej prokuratúry a krajského súdu obdobie rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, ktoré tieto orgány nemohli z hľadiska rýchlosti konania žiadnym spôsobom ovplyvniť, t. j. obdobie, v ktorom sa trestný spis nachádzal mimo ich dispozície. Postup okresného súdu v súvislosti s rozhodovaním okresného súdu o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby sťažovateľ sťažnosťou pred ústavným súdom nenapadol – svedčí o tom petit sťažnosti, kde zmienka o ňom absentuje, preto toto konanie nemohlo byť predmetom skúmania ústavným súdom z hľadiska prípadného porušenia jeho základných práv a slobôd.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že je viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), z čoho vyplýva, že môže posudzovať porušenie základných práv sťažovateľa len postupom a rozhodnutím tých orgánov, ktoré sťažovateľ v sťažnosti označí. V danom prípade sťažovateľ označil za porušovateľov svojich práv okresnú prokuratúru a krajský súd, nie však okresný súd. Ústavný súd preto nemohol posudzovať postup okresného súdu v konaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z hľadiska namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresná prokuratúra a krajský súd v namietanom konaní postupovali v súlade s ústavnou požiadavkou urýchleného rozhodovania, rešpektujúc tým aj právo sťažovateľa na kontrolu zákonnosti väzby v pravidelných intervaloch. Právo sťažovateľa žiadať o prepustenie z väzby z iných dôvodov, ako uviedol v danej žiadosti, nebolo pritom časovo ani inak obmedzené.

Ústavný súd z uvedených dôvodov túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

4. Namietaným postupom a rozhodnutím krajského súdu, ktorým sa rozhodovalo o zákonnosti väzby, ako aj postupom okresnej prokuratúry, resp. jej sťažnosťou z 24. novembra 2010, malo dôjsť podľa sťažovateľa aj k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd rešpektuje prax ESLP, podľa ktorej osobnú slobodu chráni v zásade čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok *De Wilde et al v. Belgicko* z 18. júna 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71, § 72, § 73, § 75, § 76, § 77 atď.), resp. čl. 17 ústavy, pretože predstavujú prísnejšiu a špeciálnu úpravu dodržania zásad spravodlivého procesu u osoby pozbavenej osobnej slobody, než aký má na mysli čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ustanovenia čl. 5 dohovoru a čl. 17 ústavy zahŕňajú hmotné a tiež procesné atribúty práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe sú aplikovateľné tieto špeciálne ustanovenia o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru o práve na spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. III. ÚS 155/09).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu stratilo už opodstatnenie, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v jeho sťažnosti (napr. žiadosť o ustanovenie advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2011